

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ПРИ ЦЕНТРИ

РІК XXXVIII

Ч. 37. Джерси Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 14. лютого, 1930.

VOL. XXXVIII

No. 37. Jersey City, N. J., Friday, February 14, 1930.

THREE CENTS.

СЕНАТ ДЕБАТУЄ ЦІЛИЙ ДЕНЬ НАД
НОМІНАЦІЄЮ ГЮЗА

ВАШІНГТОН. — Майже одна третина сенаторів протиняться назначенню бувшого секретаря сенату, Чарлза Гюза, президентом найвищого суду. Підчас вчорашніх дебат плідно-шою головною цією закид, що Гюз являється представником великих капіталістів і є під їх впливом, бо ціле життя заступав інтереси великих компаній. А на становищу члена найвищого суду треба заступати інтереси держави і населення та не звертати уваги на класові різниці.

КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК СКІНЧЕНИЙ.

НЬО-ЙОРК. — Скінчився найкоротший генеральний страйк у кравецькій промислі. 22,000 кравців вертає до роботи, а 8,000 поверне до неюніонних шав в міру того, як ті шапи згодяться на умови, які заключено при замиренню між репрезентантами кравецької юнії і промисловцями.

Страйк покінчився так скоро завдяки посередництву губернатора Рузвельта й уступчивості юнії.

ПІДБИГУНОВІ БУРІ.

ЛІТЛ АМЕРИКА (Антарктика). — Адмірал Бирд і мужи на очікунок з нетерпеливістю прибуток корабля «Сітл оф Нью-Йорк», який має перевести їх назад до Злучених Держав. Та корабель плыве поволі, бо на морі шалють сильні бурі і метели.

АРЕШТУВАЛИ 132 ОСІБ ІЗЗА ПРОГИБІЦІ.

СЕНІТ ЛІУІС. — За порушення прогібіційного закону арештовано тут 130 мушун і дві жінки. Суддя, котрий має судити обжалованих, заявив, що він сам не вірить у 18 пошуку, але раз вона є законом, то він мусить стосуватися до неї як і до інших законів.

ДЕМОКРАТИ РАДІЮЮТ.

ВАШІНГТОН. — У демократичних колах панує велика радість з приводу вибору конгресменом Гарфілда в републиканським округу, обидва бувшого президента Куліджа. Демократи твердять, що цей вибір є протестом проти републиканської адміністрації. Цей протест не походить з-за прогібіції, бо в данім виписку Гарфілда й його републиканський противник були обома мексиканцями. Тут ходять про інші причини, а головне про безробіття, спричинене републиканською адміністрацією.

УНІВЕРСИТЕТИ СИЛЬНІШІ ВІД ДЕРЖАВИ.

НЬО-ЙОРК. — Студенти, котрі покінчили студії в Колумбійських університеті й розгорнули по цілій земі, обходили в середу своє торжество, яке святкують рік-річню від 23 років. Кажуть, що яких 20,000 студентів взяла участь в торжестві. Одні прислухувалися промовам по радіо у Нью-Йорку, чия в інших американських містах, а інші чули їх на кораблях на морі, або по європейських, азійських і інших містах. Бо так далеко доходили виголоси по радіо промови.

Президент університету, Ніклас Батлер, говорив про силу університетів, зазначаючи, що вони сильніші від правительств, армій, флоту й укріплень. Найбільша сила світа лежить у руках організованого інтелекту, а та сила є згромадження в університетах.

БАНКІР ПРО ПРАЦЮ І КАПІТАЛ.

НЬО-ЙОРК. — Банкір Сем Левінсон говорив до студентів бізнесової школи Колумбійського університету на тему конфлікту між працею і капіталом. Він твердив, що великий промисл дбає про те, щоб між ним і робітником була згода й натисає на своїх менеджерів, щоб не допускали до цього конфлікту. Кожен який чому доходить до конфлікту, то це є винною людських менеджерів, які не розуміють дійсних інтенцій великого промислу і їх головних централ. Конфлікти між працею і капіталом є дискусійний предмет часта адміністративних збитків, а не економічних причинами.

КРИТИКУЮТЬ МОРГАНА ЯК ЦЕНЗОРА.

НЬО-ЙОРК. — Відома банкір Морган деде кампанію проти книгари, які торгують книжками з неморальною тенденцією. Тепер йому закинули Морис Ернст, що його власна бібліотека має на складі велику кількість неморальних книжок.

Управа бібліотеки Морган не заперече цього, але подає, що сам Морган не читає ніяких неморальних книжок.

У ТЮРМАХ ЗЛЕ ІЗЗА ПОЛІТИКИ.

НЬО-ЙОРК. — З оречення «Дж. Мендеса Сосветі оф Пенна Інформейшн» виходить, що той заведений по тюрмах по порядку і краді в'язнів, бо через політичні згадки змінюють там управи так часто, що ніхто не годен перевести якихсь певних реформ.

НОВАЯ ПАТЕНТ ЕДИСОНА НА УМУ.

ВАШІНГТОН. — Винахідник Едісон подав до опатентування процес добуття гуми з рослин, відомий під назвою золотухи (голдентру).

ЛІНКОЛН ПРО ПРАЦЮ.

НЬО-ЙОРК. — З приводу свята Лінколна пліснє Віллем Грі, президент Американської федерації Праці, що Лінколн обороняв засаду, що свобода праці є пліснєва до розвою держави. Тому він був за освободження невольників і тому за-являвся за страйком як протестом проти утиску робітників.

Згідно з параграф. 56. статутів У. Н. Союзу, отрим повідомляється
всіх Вп. Головних Урядників У. Н. Союзу, що

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ
ГОЛОВНОГО УРЯДУ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

— РОЗПІНЧЕТЬСЯ —

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 17-ГО ЛЮТОГО С. Р.

В ГОДИНІ 9-ТИ РАНО

В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

під ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ.

ІВАН КАШТАНИК, гол. рек. секретар.

УКРАЇНЕЦЬ ЖЕРТВОЮ НЕ-
ЩАСНОГО ВИПАДКУ.

Дмитро Опришко, 1221 Grand Ave., Astoria, L. I., кассієр Українського Народного Републіканського Клубу в Нью-Йорку, помер днів 10 с. м. Його вдарив автомобіль на вулиці в Нью-Йорку. Розколення черепа було причиною смерті.

Похорон відбувся 13 с. м. з дому жалоби.

Василь Борак.

НОВІ АРЕШТИ НА ВОЛИНІ.

В останніх дні переведено в різні місцевості Волині численні арешти. Арештовано поперх 100 чол. Причиною арештів є підозріна приналежності до КПЗУ.

ЧИ МОЖНА НАГОМУ ЙТИ
НА БАЛЬ?

Французька преса подає таку новину: На одні студентські масовий баль у Нансі прийшла одне естравагантна студентка зі своїм нареченим у дуже оригінальних костюмах, а саме — зовсім без костюму, наго. Модерні Адам і Ева поклали танцювати, але поціла-решували їх і поставили на сцену суд, який засудив Адама на 100 франків, а Еву на 50 франків кари за публічне згіршення. Тепер французька преса розпитується широко про це питання, чому суд за одну ту саму провинку покарав Адама дві рази тяжче, як Еву? Таж судді не самі чоловіки і повинні буди на чоловіків надати легшу кару як на жінок. Преса, особливо гумористична, питає: Чи вид наго чоловіка більше згіршує як вид жінки? Чи скари і тайни, які вкриває жінка під убранням, є дешевше, як тайни тіла чоловіка? Взагалі на цю тему в пресі багато пікантних анекдот. Деякі часописи пишуть, що чоловіка покарали тяжче з той причини, що вартість жінок кріється в красі її тіла і тому це не тільки злочин, коли вони однакові, як кожен чоловік, а й однієї цінності, але вартість чоловіка лежить у його силі воли та в розумі, тому, щоб звернути на себе увагу на баль, він не потребує як роздэгнати. Циніки відповіли на питання, що Адам тому заплата білийшу кару, бо він більше полекав як жінка. Інші напівіше в цій історії те, що ксь естравагантний прихід на баль був конституційно згідно покаранню студентки такою симпатією від цілого міста, що вони потайки збирали не тільки жіночки відомості та що в ньому 100 франків на заплатавання ка-го замішувалися орунний склад, ри за студента, але ще й при-сади йому 900 франків у на-городу за шлюбний жест.

СОТНИЙ УКРАЇНЕЦЬ З \$100
ПОШУКУЄ ДІЛ.

ГРОМАДЯНИН ІВАН КАШТАНИК, РЕКОРДОВИЙ СЕКРЕТАР У. Н. СОЮЗУ, З ДЖЕРСІ СІТІ, НЬО ДЖЕРСІ, ПЕРЕСІЛАЮЧИ \$100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

КОЖДИЙ З НАС, А ТИМ-САМИМ І Я, РАДІМЕМО ШИРО, ЩО МИ ДІПНЯЛИ СВОГО І Я КОЛИ ЗАЧАЛИ ШУКАТИ ЗА СТО ДОЛЮРОВИМИ ЖЕРТВОДАВЦЯМИ, ТО ІХ ДІЯСНО ЗНАЙШЛИ. ЦЕ ВКАЗУЄ, ЩО МИ СВИДОМІ І КАРНІ ГРОМАДЯНИ, ЩО ЛЮБИМО РІДНУ СВОЮ ЗЕМ-ЛЮ НЕ ТІЛЬКИ НА СЛОВА, АЛЕ І НА ДІЛАХ, ЩО ВМІЕМО НЕ ТІЛЬКИ ЗАЧАТИ, АЛЕ І КІНЧИТИ, ТА ЩО ВМІЕМО ЗЛОЖИТИ ЖЕРТВУ В ТИХ СКРУТНИХ ЧАСАХ, ЯКІ ДОВОДИТЬСЯ НАМ ТЕПЕР ПЕРЕЖИВАТИ.

Я ПОВИНЕН БИ ЗАКІНЧИТИ СТОДОЛЯРОВИЗМ, ТА НЕ ПОЧУВАЮ СЕБЕ В ПРАВДІ ДО ЦЬОГО КРОКУ, БО ВІДЧУВАЮ, ЩО НЕ ПОВИНЕН ЗАМИКАТИ ДОРОГІ ДАЛЬШИМ СТОДОЛЯРОВИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ, ЯКІ ШЕ ПОВЕДУ НАЗНАЧУЮТЬ. ТОМУ ШУКАЮ ЗА НИМИ ДАЛІ І ЖДУ НА ТОГО, ХТО БУДЕ СТО ПЕРШИМ.

СВОЮ ЖЕРТВУ ВИСЛАВ Я ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

ОБ'ЄДНАННЯ
P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ПОЛЬСЬКІ ПЕРЕСЛІД-
ВАННЯ.

В Кошалах, збаржського повіту, арештовано днів 8 січня ш. р. господаря Романа Сікурку під замітом, що він на спілку з Писосфом Харчуком, котрий вже семіть-річ перебуває на Радальській Україні, підпавши в осени 1923 р. фільварок у Кошалах. Арештований заперече рішучо, куче-буль участь у підпаді фільварку.

В селі Яструбичах, сокальського повіту, арештовано члена Юлі Михайловича, Івашкова і Л. Староуха, яких підозрюють, що вони обстрілювали військовий літак в грудні минулого року та що брели участь у нападі на поліційні старости.

В Нарішчів, бузачського повіту, переведено ревізію днів 4 січня ш. р. в Онуфрія Легкого, якого поїздили підозрювати, що він 70-літній старець, вправді був з місцевими Лутуваками іні, потайки збирали не тільки жіночки відомості та що в ньому 100 франків на заплатавання ка-го замішувалися орунний склад, ри за студента, але ще й при-сади йому 900 франків у на-городу за шлюбний жест.

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТ-
НИХ У ЛЬВОВІ.

Днів 18 січня відбулася демонстрація безробітних у Львові. В часі демонстрації промовляли Вальницький, Сенюк і Яблонський. Поліція розгляда демонстрантів в брательний спосіб, причім арештувала кількох учасників демонстрації.

Ось як годувє Польща безробітних!

УКРАЇНСЬКА ЧУМА.

Світ як тепер докладає, на що в нутрі польської держави є «Сокальський кордон». Хоч конституція Польщі дає кож-дому горожанові Польщі право ізидити свобідно по цілій польській державі, жити в кожній закутній польської держави і скрізь у польській державі однаково користати з усіх прав Польщі, то Галичанові дістається на Волинь і жити там чомусь ще тяжче, як без лашпорту-вйти за кордоні Польщі. Ці трудності, які унеможливають переїзд Галичан на Волинь і не допускають до спільної роботи всіх Українців для просвітної і господарської дгівнянства українського народу, названо у нас «Сокальським кордоном».

Ми знали, на що цей кордон, ал-то не знав свт. Світ і того не знав, що такий кордон оз-начає можливість у державі з од-ною конституцією для всіх її громадян і для всіх горожан. Як омоні в польській соймовій палаті впади знову, які призна-ли, що такий кордон є, сказа-ли, на що він є, та що скажов-ний не буде.

Ми докладає, що в Галич-ні хотіли дуже небезпечну пошест, а саме українська чума. Як у який державі одна її частина зачумлена, то ту зачум-лену область відмовжовують від решти держави санітарним кордоном. Щоби українська чума не перекинулася з Галичини на Волинь, потягоне між ними обома областями польської держави санітарний Сокальський кордон.

Ту українську чуму в Галич-нині поборюють лікарі політи-чні і зуть її українським «департизмом». Ми зведе її українським націоналізмом. «Сокальський кордон» має підлягати, щоб український «департизм», український націоналізм Галичан — не пере-кинувся на Волинь, де на дум-ку деяких політиків наслідують про Україну ще цілком не ду-має.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ

АМЕРИКА БУДЕ ЗБІЛЬШУВАТИ СВОЮ
ВОСННУ ФЛОТУ

ЩОБ ДОРІВНАТИ АНГЛІЙСЬКІЙ ФЛОТІ, АМЕРИКА МАЄ
ЗБУДУВАТИ НА 500 МІЛІОНІВ ДОЛЛІВІВ НОВИХ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН (Англія). — Тепер уже стало ясно, що Злучені Держави мають витратити до 1936 року принаймні 500,000,000, долларів на розбудову своєї воєнної флотії, щоб дорівнятися нью до англійської. Ця сума потрібна буде Америці, коли на кондомській конференції приймуть німоги Англії щодо най-меншої флотії, якої вона потребує для охорони своїх во-лодінь.

Колиб не було конференції в Англії залишались би при старій програмі розбудови своєї флотії, то тоді Америці до-ведосіб у двічі більше витратити грошей на будову своїх ко-раблів, щоб дорівнятися англійській флотії. Американська флотія значно менша від англійської по всім категоріям во-єнних кораблів, хіба лише панцирників вона має більше.

Таксамо й воєнно-морським літакам Америка має значно менше від Англії, а тому вона також збільшуватиме їх число. Разом з тим Америка потребуватиме нових кораблів, що слу-жать базою для морських літаків та для перевозу їх на від-даля. Тепер воєнно-морським літакам надають велике знач-чення й тому кожна держава має старатися забезпечити собі право мати їх у вистарачаючій кількості.

ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ.

ГОЛОВА АНГЛІКАНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ
РЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ.

ЛОНДОН (Англія). — Архиепископ кентенбурський, д-р Гордон Ланг, приєднав до папи римського сей годас протест проти большевицьких релігійних переслідувань. Він різко виступив із засудом нового страшного походу больше-вицьків на християнство і заявив, що коли в Росії пересліду-вання не спиняться, то він звернеться до парламенту, щоби там піднести кампанію проти найстрашнішого в історії християн-ства переслідування.

Таксамо й архієпископ йорський виступив проти больше-вицьких переслідувань та з закликом до моральної бороть-би проти большевицьких вірств, яких не може стерпіти жад-на цивілізація. Шансери рішучий сій протест, також інші церковні достояння Англії.

РЕВІЗІЯ В РАДЯНСЬКОМУ ПРЕДСТАВНИЦТВІ.

МІНХЕН (Німеччина). — Двадцять подіаіе переаен ре-візію в радянській торговельній місці. Притім вони арештували голову місці та захопили річні документи. Пізніше торгове-льня представника звільнили з арешту.

За рішення ревізію подають те, що торговельна місця про-понуєвала деяким барвським фірмам купити в неї вибухові матеріали, які привезено на радянському пароплаві до Гам-бургу.

КОМУНІСТИ РУЙНУЮТЬ ФАБРИКУ.

РІСЕЛЬГАТІМ (Німеччина). — Заряд автомобілевої фаб-рики Опеля звільнив зі складу заводської ради троє членів, які надзвичайно свого становища. Комуністи виступили не-для виключання заворушень у фабриці. На їх закиди припини-ти роботи й звільнити на мітинг відпукуються 600 до 700 ро-бітників, а 5,500 залишилися при роботі.

Тоді большевицькі агітатори повели приєднавшись до-них робітників у середню фабрику й старалися своєю змуш-ти інших робітників приєднатися до них, але цього вони не-осиляли. Всеж дішло до поповнєн заворушень і багату ма-шин у фабриці ушкоджено так, що довелося припинити роботу. Польція переае арешт комуністичних агітаторів. А-рештовано шістьох, а між ними й двох комуністичних посла-до парламенту, Мілєра та Сумфа, які пробралися на фабрику для агітації. Фабрику тепер охороняє поліція, щоби не до-пустити туди сторонніх агітаторів.

ЗМЕНШЕННЯ ГАДЮЧИХ ФОНДІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Сойм ухвалив бюджет Польщі у висоті 3,058,000,000 злотих. Соймова опозиція докладає то-го, що секретні фонди, які призначалися для військового мі-ністра маршала Пілсудського й міністра справ закордонних Засекського, зменшено на кілька мільйонів злотих.

ЗАМОВЧУЮТЬ ПРОТЕСТ ПАПІ.

РИГА (Латвія). — Радянська преса в Росії не подає жа-лості відомостей про папський протест та про інші протести проти релігійних переслідувань у Росії. Тому населення нічого не знає про ці протести.

СЕНАЦІОННА КНИЖКА.

ПАРИЖ (Франція). — Уже появилася з друку книжка Клеманса під назвою «Величчя і мізерія побіди». В цій книжці він подає багато надзвичайно цікавого матеріалу про Велику Вітну. Характеризує окремих діячів та осіб, зв'язаних з війною й Версальським миром. Клемансо нікого не шад-лять і кожного різко критикує своїм таким сарказмом.

Зокрема він обвинувачує маршала Фоша в несубординаці-і, а генералові Першиггоу закидає, що він відмовився в критичну хвилину післати в бій американських жоівнів, які щойно прибули до Франції й не були ще досить підготовані до бою. Не зважаючи на це, що посланих їх у бій виняв пер-сонально сам Клемансо, Першигг відмовився виконати це до-могання, заявляючи, що не може кидати несправних і не під-готовлених своїх військ у легку найбільше скопюльованого й трудного бою. Висловлює називає Клемансо великим ідеа-лістом, з якого ідеї нічого не вийдуть.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА:	Подписное число три центи.
One year \$ 7.00	На рік	\$ 7.00
Six months 3.75	На пів року	\$ 3.75
Three months 2.00	На три місяці	\$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерсі Сіті і Заграницю:	
One year \$10.00	На рік	\$10.00
Six months 5.00	На пів року	\$ 5.00
Three months 2.75	На три місяці	\$ 2.75

За обслуговування редакція не відповідає.

За доставку зміню адресу платити 10 центів.

З Канади відправляти листи гроші лише до т. зв. Foreign Money Order, Montreal, "Свобода", Montgomery 499. Тел. У. Н. Свобода: Montgomery 1838.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА І БЕЗРОБІТТЯ

Від кількох років місії в Америці панує тяжке безробіття. Знають про це найкраще робітники, на котрих безробіття відбивається найтяжче. Знають вони це, бо втрата роботи означає підняття існування родини.

Тимчасом в українських кругах справа ще не зовсім ясна. Чає від часу хтось з українських кіру в Вашингтоні виступає з заявою, з котрої можна бачити, що безробіття в січні цього року не різниться майже нічим від безробіття в січні минулого року. Звичайно, проти таких заяв виступають і деякі українці з відповідними спростуваннями. Але якраз це спростування зовсім лише багато річних сумніви.

Дехто думає, що дорівнює заяву з Вашингтону похвалити її злов'язати або ж найменше з охоти фальсифікувати факти або дурити публіку опінію. На діді справі не представляється так. Причина лежить в тому, що американський уряд ще й досі не має досконалої машинерії для розслідування стану робіт у дану хвилину. Правда, деякі сейби так урядові машинерії вже мають, але фактично уряд має тільки записки такої машинерії. Фактично це перелік дат, коли по-різним машинеріям федерального уряду в Вашингтоні з відповідними машинеріями уряд європейських держав.

Що нестачу треба визнати дуже важною для громадянства. Безробіття це негата теперішньої господарської системи. Різнити його сезонові праці, але не безробіття в такій гострій формі, як фабричний промисел. У капіталістичній формі виробництва безробіття це хронічна негата. Воно повторюється час від часу. Як люди спізнали це признаку безробіття, вони стали задумуватися над способами зараження безробіття. Як звичайно, частина громадянства думає, що одиниць рятують лежить у революційній переміні господарської системи, у переході від капіталізму до соціалізму й комунізму. Такої думки були московські комуністи. Жива дійсність переконала світ, що комунізм самий у собі безробіття не знісить. Комуністична Росія мала його частіше, як капіталістична країна. Оскільки вона зараджує безробіття, то робить і вона це при помочі "капіталістичних" способів, себто обслуговування проти безробіття, себто способи, широко практикованого у таких краях, як Англія й Німеччина.

І Америка теж мусить з часом долатися до конкретно обслуговування проти безробіття. Покищо вона зробила в тому напрямі тільки перші, дуже слабкі й боязливі кроки. Видно це з того, що вона не надала навіть відповідної машинерії для реєстрації безробіття. Добро робітників вимагає як найкращої поправки на сім поли.

О. Максимюк.

ВРАЖІННЯ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ

Дітища — дзеська болінь-мать, які матеріальних, діда" була за містом. Я йду чарючих магазинів, а фронтоном до неї, перепадає галу-ві частини навіть полевий кухні, який стежками і перебігає — не мають! Де красномовці хати до хати, щоб не ступити кватирки, там хазяїн мусить "товарища" і умишати "кар-дату" "кушати". Коли комуністичний релігій та щоб не по-завіряє одні або серед збудити паща або чар-ства пожити і дасть красномовці.

І вв'язати, що пахо-меліям, що вони сечас все джесь-десь в сибірських лісах продають, поють саомому і серед скажених диних звірів. Населення чим не охоронено. Два дні перед мій виходом перед "товарищ" збрюсяч са а Браїлова начальник міліції, пог"и, або "хазяїн, давай кунішеский козальст Фелікс" шав".

Населенню Браїлова було забобого паж беззастанови "сморіти" і "давай кушати", тому вони зложили кількаде-застрипали в ліжку курого на тиф рідного брата за те, що той служив Петлюри — "контр-революці"!

Прийшла до Браїлова одна тисяч, "самих луптих ле-батерія, около 60 людей, ко-дент" т. е. ніколявських рубри тураселения називано "по-лі" для політкома батерії й ні рядючому" чистилом, бо не вбрався з батерією до Жме, так грабниці, як інші. Ста т. пр. Населення Жмеринки комісар (політком) наложив довідався про це й зложив на місто контрибуцію: 100,000 задала для політкома ще карбованців, 500 лар біліху суму грошей, за що 200 пар чобіт. Це контрибуція він не остався в Жмеринці, а нікого не вв'язав, бо люди до поїзда далавше.

Третого дня, по відході від складав місто політкомови й терії, прийшов і в переході красномов (червоному) комісар, закатуваний на два дні в дрова як хазар 20—50,000 міст тарашанський полк, карбованців, щоб оборонити тріти славиться у большевисті грабниками. Коли хазара ків як найхоробріше пісько, не зложено або прилізено. Можна було в сім полку по-комісар поминав реквізувати бачити всякі рясні й неродні, дитини, міді, муку, цукор і т. л., лише не тарашанських Укра-ба, де "буржуазні прездаруд-ішві. Це були настільки "мі", "мі", — мовля комісар, — діти. Крім "перемудров-зашинчелі робочий народ, по-ч"и, яку красномовці на на-тому он дожен нам все дати, селенню. Браїлова перекази щоб красномовці нічим не першого дня, докучавши й виваждати".

Частини красної армії не чіп"и, а робочий ойдні на

КАРТИНА "ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ" В РІДНІМ КРАЮ.

Анкета в справах громадських в Коломиї.

(Оригінальний лист до "Свободи").

(3)

II. (Таким самим брахуновий час є отже і в громаді.

Проект бюджету має старшина громадська уложити в грудні і виложити найменше на 14 днів перед тим, заки почнуться наради над ним в раді громадській. Міністерський розпорядок, каже, що лише на 7 днів, але міністер на власну руку закона зміняти не може. У всякому разі на протязі тих 7-ох днів може кожний громадянин проект бюджету в канцелярії громадської переглянути і робити свої з нього відповідні відписи. Висловлення цього проекту має бути в громаді публічно оголошене в спосіб прийнятий в громаді, причім має бути зазначено, що кожний платник податку у громаді має право вносити проти проекту бюджету свої заміти та застереження.

Одним словом, наші ради громадські при помочі тих бюджетів самі крутять на нас баг.

Гід Полюське маємо біля п'ятдесят вісім тисяч наших українських радних, і коли би вони лише були свідомі своїх великих завдань — то ми би виграли.

Не досить отже вибирати радних чесних. Вони мусять бути ще і розумні і тверді. І треба, щоб всі ті 58,000 діла після одного плану на 14 днів в українській території. А як тоді виграємо ворогові зброю з рук, а возьмемо її в свої руки.

І це ще треба мати на прикметі, що як лише одна рада стане охочим, то її можуть розв'язати, але коли всі ради стануть на тім самим становищі — то всіх їх прецінь не розв'язують!

Громадський бюджет — це найважливіша справа у громадській господарчості. З бюджету можна переконатися, хто і як господарить в громаді. Від кого береться гроші на покриття видатків і кому дають ті видатки на користь. Одним словом: можна вразу пізнати, чи на чолі громади стоять людьми — національно і класово — громадине, чи може панський поглядчик.

Польська конституція означає тепер брахуновий час державного бюджету на один рік, котрий починається 1-го квітня, а кірчитьсь 31. марта.

Другого дуже важного справом є ухвалення бюджету радою громадською. Дотичне засідання ради громадської має бути вв'язане, щоб громадине могли контролювати,

як ради громадські собі по-ступають.

Заходить питання — чи може староста від вида повноважень (в котрім фактичним повноваженням маршалком є тепер староста) змусити громаду, щоб в бюджет вставляв якісь суми на спеціальну польську ціли.

Отже вони такого права не мають і лиш можуть домагається вставлення таких позицій, яких закон вимагає. Коли до громади ставляться такі беззаставні домагання, то старшина громадська має жалатися, щоб такий приказ видано й на письмі, з наведенням закону, на підставі котрого не робиться.

Проти такого приказу треба вносити скаргу до Адміністраційного Трибуналу.

Коли я раз — мовив д-р Целевич — питаю одного старосту, яким правом він каже вставляти до бюджету громадський на польській цілі, то він мені відповів, що так йому воевода приказав. "А прощом" — каже староста — чому громади не жалуються перед Адміністраційним Трибуналом?"

І справді — є вже польський селса, котрі в таких справах виграли в Адміністраційному Трибуналі. Треба отже й українцям так робити.

А то декотрі старости каже так знамено собі дозволяють, і так стрийський староста впливав на вівіт, щоб громадине ради ухвалили, що повноваження видали мають право змінювати громадські бюджети!

Очевидно річ, що треба бути приготуєним на всілякі секантури зі сторони старостів, поліції і т. ін., але проти всього того треба боротися. Коли боронились за самостійну українську державу — то мусимо стати твердо і тепер за нашими правами та показати, що український селянин застрашати не дається.

Коли однак мусимо боронитися проти нахулювання нам видатків на чужі, ворожі нам цілі, то повинні ми вставити в бюджет відповідні позиції на наш народний цілі. Треба іменно вивести приписаний законом рубрики, як: освіта, культура і

околиці цих міст — це місцевості, котрі большевистки хотіли багато робити, поки вони їх опанували.

Кожний красномовець тяжко зліхав та, хоч у Бога не вірити, трічі хреститься, вступаючи на територію України! Найбільшими ворогами "саветів" були українські селяне! Большевики називають їх "кулакками" й "кулаками" — цебто буржуазі, за шарських часів називано українців "хазяїнами". Дивно дуже, що комуністичні мусики в совітській Росії не бунтувались проти комуністичних інтернаціоналістів московських селян, дозволяючи їм забирати панську землю, не рефікували їх і не комунізували їх майно. Московський мусик про комуноу нічого не знав, йому все "равно" — цар чи Ленін, або його ніщо не нарушало. Інакше стояла справа на Україні. Тут селянство замовець — хазяїн, богачі, не можна цих "кулакків" лишити в супоконі! Отже, щоб контролювати на Україні, це ніщо інше, тільки український селянин; треба його комунізувати — зніщити і тоді буде рівність каже. Далше сей мусик сепаратист; він хоче української школи, української держави, хоче мати свою і бути далше незалежним! Це неможливе! Сама контрреволюція!

Питати і товарищ богато про Радянську Україну! Большевики за кожним приходом обіцявали "самостійну соціалістичну Україну", не правда, бо так не оголошено було нікогом, більше нічим не побу!

Синюк (до батька): Нині вчався ми на годині зоології, що збрата що зими зміди, котрі збирають, а ми не збираємо, більше нічим не побу!

Батьок: Т-н-х-о! А що ми не збираємо, більше нічим не побу!

Синюк: Т-н-х-о! А що ми не збираємо, більше нічим не побу!

Батьок: Т-н-х-о! А що ми не збираємо, більше нічим не побу!

Синюк: Т-н-х-о! А що ми не збираємо, більше нічим не побу!

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБ'ЄДНАННЯ (за січень 1930).

І. ПРИХІД:	\$ 106.15
З переписання з попереднього місяця	2,639.69
Прихід за січень 1930	\$ 2,745.84
Разом	\$ 2,745.84

II. РОЗХІД:

а) Висидка до краю:	
1) Інвалід (\$1.100 на Дім Інвалідів, а \$300 на допомогу інвалідів). Разом	\$ 1,400.00
2) Річна Школа	500.00
3) Бюро вівіт	300.00
4) Сироти	100.00
5) Рамісичка Бурса у Львові	100.00
6) Тов. "Просвіта" у Львові	50.00
7) Крива преса	50.00
8) Письменникам	50.00
9) Студентів в Подєбрадах	25.00
10) Кошти писем і листок	28.25
б) Кошти удержання бюра	25.00
в) Кошти дорожні	10.00
г) Кошти протесту чека	2.00
Разом	\$ 2,641.00

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:	
Прихід в січні 1930 року	\$ 2,745.84
Розхід	2,641.00
Остат в касі Об'єднання з кінцем січня 1930 р.	\$ 104.77

Об'єднання Укр. Організації в Америці

містечко, публічне здоров'я відкинь до воеводства, а потім і, підтримка рішчиста та скаргу до Адм. Трибуналу, соціально опіка.

Не раз каже староста: не робіть угоди. Найгрозніше, на ваші цілі, а хрощ на не, чого я хочу. — Однак і на не не належить годитися.

Тепер так устроєно, що грощі податкові для громад дити, через виділ повітові, так, що громади навіть не знають, що на громадську бібліотеку, на господарські курси, на громадський театральну трупу, з їх грощів дитесь. Треба отже вносити проти цього скаргу пожежні знаряддя для "Луга" і до скарбової палати.

Теперішні повітові ради

отже є лиш прибічник, згоді іменовані ради при старості. Ми мусимо всіми силами старітися о розписане воеводою до рад повітових. Але перед тим мусимо організувати тіх 58,000 радних громадських, яких маємо.

В тім напрямі треба звернутися до нашої енергії! (Оксик: Славно!)

Тепер розпочалась дуже жива дискусія, в котрій виступав цілий ряд селян, поділяючи інтереси ілюстрації того безправства, яке на полі самоврядування у нас падує.

Директор Союзу Кооператив, М. Обрізків, підпис, що наші громади найменше ніж 10,000 золотих дали на познаний виставу та на пам'ятник Пасуцькому. — 200,000 золотих громадського майна є люксованих в "повітвій комунальній касі" — а позички у них дістають лише хрін. В повіті є біля 2,400 радних, то треба їх організувати. — При старості істнує так звана "рішчиста комісія", в котрій є комісар делегат "Сільського господаря". Коли він домагається допомоги на удержання агрономів — то та комісія ухвалює, що він шість аж 50 золотих!

І. Ясінський зі Стопчанів оповідає, що їх рада громадська спротивалася давати гроші на пам'ятник Пасуцькому, якого староста ждав. Делегат Стопчанова іздів і зажадав до воеводи і так на них поставили.

Сенаторка Кисельська знову увагу на те, що по селам нема сільських диточих, що селам на ту цілі треба кошти виставити відходів суми в громадській бюджеті.

По-наших селсах є дуже багато "сільських повитів" — це різні, дуже часко селса, де живуть, жинко іже в вогниду. Треба, щоб наші селса вислали кілька жінок на диточі класи.

Також треба по селсах устроювати кухарських курей, тилибілше, що маємо в Кіровограді дуже добру інструкцію по кухарським.

Михайло Комишук з Ковалівки пише, що наші селса інакше показують погріб диточих, але не їх і на селсах та на їхній оккупі записувати. Так було не пориню.

(Ковалівка).

